

LUMINA PENTRU TOȚI

Nu este măriro fără virtute; dar nici virtute fără lumină. Deci lumină înainte de toate

Națiunea ce mai mare este aceea care are cele mai multe școli.

Școala este arma viitorului.

Familia și școala trebuie să lucreze împreună la educația copiilor.

Scopul principal al educației este formarea caracterelor energice și morale.

Educația se ajunge școlii prin ajutorul instructorului.

Revistă ilustrată de enciclopedie și de pedagogie pentru luminarea poporului

Director : ENIU D. BALTĒNU

Redacția și Administrația se află la pensionatul Eniū-Băltēnu, Calea Moșilor, 138

Cuprinsul No. 8.— 1, Incă ceva despre J. J. Rousseau.— 2, Formarea caracterelor.— 3, Pedagogia practică.— 4, O aruncătură de ochi asupra educațiunii (fine).— 5, Maxime culese din dogmele vechilor înțelepți.— 6, Literatura populară.— 7, Descânțec.— 8, Șarade.— 9, Deslegări de șarade.— 10, anunț.

Apare de 2 ori pe lună în 24 pagine, sau o dată în 48 pagine.

Abonamentul pe an 10 lei, pe 6 luni 6 lei

Pentru streinătate 15 lei pe an.

BUCUREȘTI
 TIPOGRAFIA CURȚII REGALE, Proprietari F. GÖBL FII
 12. — Passagiul Român. — 12.
 1885

Opere apărute de *Entu D. Băltănu* :

Studii asupra poezii didactice la Eleni, 4 lei— **Discurs asupra stilului de Bufon** traducere 30 bani. — **Metodul de a învăța pe copii cu înlesnire scrierea și citirea** dupe procedura fonomică, 35 bani (epuisată).—**Invățământul intuitiv, lecția I**, 20 bani; **Lecția II**, 30 bani. **Carmen Sylva**, ilustrată, 30 bani.—**Studiul naturii, cârticica I**, 30 bani.

Se află de vîndare la librăria Frații Ioniți, Strada Șelari, și la administrație acestei reviste.

«LUMINA PENTRU TOȚI»

Cuprinsul numerilor apărute :

No. 1. Prospectul.— Apeli.— Enciclopedia.— Pedagogia.— Educațiunea.— Carmen Sylva.—Invățământul intuitiv pentru copiii de ambele sexe dupe metoda și procedurile lui Pestalozzi și Præbel.— Surdo-muții și metoda de a învăța să vorbească.—Morții noștri.— Victor Hugo.— Școlile particulare.— Doctorul fără arginți.— Studiul naturii.— Ce este de făcut pentru ridicarea României din punctul de vedere economic?— Școlile sătești din Ilfov sufer de un mare rău.— Mai am un singur dor (poezie)— Loteria viitorului edificiu al Ateneului.— Diverse.— Bibliografie.— Anunțuri.— Acest număr are cinci ilustrații.

No. 2 Pestalozzi — Pedagogia lui Pestalozzi — Cum Gertruda învață copiii să — Carmen Sylva (urmare și fine) — O mulțumire. — Glossă (poezie). — Educațiunea (urmare și fine) — Biserica. — O biserică zugrăvită după regulile artei. — Surdo-muții Stejarul în România. — O aruncătură de ochiu asupra Educațiunii. — Școlile Sătești și congresul didactic — Literatura populară — Suferințele școlilor sătești. — Doctorul fără arginți. — Diverse. — Bibliografie — Corespondență. — Anunțuri.

No. 3 Invățământul intuitiv — Cum învață Gertruda copiii săi — Surdo-muții. — Distribuția premiilor la școlile din Bărlad. — Apeli — Studiul naturii — O aruncătură de ochiu asupra Educațiunii. — Diverse. — Bibliografie. — Sarada. — Anunțuri.

No. 4 Cestiuni pedagogice — Pedepsele copiilor — Surdo-muții — Screrea și citirea. — Cum Gertruda învață copiii săi. — Distribuția premiilor la școlile din Bărlad | În loc de răspuns revistei «Contemporanul». — Mare sărbătoare școlară rurală sau d. Stolojan și școlile sătești. — Bibliografie. — Sumare de reviste. — Deslegări. — Anunț.

No. 5 Ceva despre viața lui Jean-Jacques-Rousseau — Metodele lui J. J. Rousseau și Pestalozzi. — Epigonii (poezie). — Scrierea și citirea. — Metodele de învățământ. — Episcopia din Buzeu — Surdo-muții — O plimbare prin școlile Chinei — Invățământul intuitiv. — Cum învață Gertruda copiii săi. — Doctorul fără arginți. — O aruncătură de ochiu asupra educațiunii. — În loc de răspuns revistei «Contemporanul» — Bibliografie. — Diverse. — Enigme. — Anunț.

No. 6 Studiu pedagogic. — Metodele de învățământ. — Să fie ore adevărate? (Obiecerile Albanezilor). — Cum învață Gertruda copiii săi. — În loc de răspuns revistei «Contemporanul». — Surdo muții și metoda de a face să vorbească. — Școlile din Bitolia (Macedonia). — Literatură Populară | Descântec de abuză! Ghicitori adunate din gura sătenilor) — Piciorul podului Train. — O aruncare de ochiu asupra Educațiunii — Lauda mare tencilor argeșeni. | Erăși școlile poporului | Județul Prahova. — Diverse — Sfaturi bune. — Enigme. — Deslegături de Enigme. — Înștiințare. — Anunț.

No. 7 Sentințe pedagogice pronunțate de diferiți omeni mari — Maxime și proverbi morali. — Despre caracter în genere — Metodele de învățământ. — Ohii. — Cum învață Gertruda copiii săi. — Școla privată din punctul de vedere igienic. — O aruncătură de ochiu asupra Educațiunii. — Invățământul intuitiv. — Vrei să citești cărți frumoase în limba românească? — Literatură populară. — Descântec pentru serpi. — Descântec. — Ghicitori adunate din gura sătenilor. — Diverse. — Sarada. — Artimograf. — Cuvânt pătrat. — Deslegări. — Corespondență. — Anunț.

LUMINA PENTRU TOȚI

Revistă ilustrată de enciclopedie și de pedagogie pentru luminarea poporului

DIRECTOR ENIU D. BĂLTĒNU

J.J. Rousseau

Încă ceva despre J. J. Rousseau

Domnule Redactor,

În unul din numerile (No. 5) revistei D-v. s'a scris ceva pe scurt despre J. J. Rousseau. Fie-ne permis, ca în următoarele șiruri să mai aducem încă odată pe tapet numele acestui mare pedagog.

Dacă generalilor, cari au câștigat resbele, ómenilor mari de stat li se aridică statue, atunci negreșit că și apostoli și științei, luminătorii ómenirii merită să fie dați posterității. Și mai ales noi, ceștia, cari ne ocupăm cu pedagogia, și cari avem mult de mulțumit antecesorilor noștri, cari ne-a pregătit terenul pe care luptăm, — trebuie să ne ocupăm dilnic de acești ómeni mari, pe cari totdeauna trebuie să-i avem de model înaintea noastră.

Fîind-că și despre nașterea lui s'a vorbit în unul din numerile acestei reviste, eu voi mai adăuga în scurt următoarele:

Nașterea și anii copilăriei lui au fost un șir de nenorociri. Când s'a născut (an. 1712, juniu 12) maică-sa a murit, cea ce pentru el a fost o fórte mare nenorocire, pentru-că tatăl său nici nu era așa de bogat, încât să-i pótă da o creștere bună, dar nici n'avea chiar dorința de a face așa ceva.

În tinerețile lui era aruncat pe ici pe colo de valurile vieții. Îl aflăm ca scriitor la un avocat, apoi urînduise cu acéstă ocupațiune, se duse să învețe sculptura în aramă, dar și acésta i se făcu urâtă numai de cât. Sufletul său doria libertatea! Nu-i plăcea tînărului sburdalnic să fie supusul nimenui, și de aceia nimic nu-i plăcea. Ducându-se în Savoia, acolo o femeie avută îl adoptă de fiu și-l trimese la școlă să studieze. În acéstă școlă se făcu apoi și catolic, căci el de la naștere era luteran. Dar pe ori unde era, ori ce lucra, genialitatea totdeauna se vedea întrânsul. Ca lotru, ca teolog, ca meșter de musică și în fine în or ce ocupațiune arăta că este un om extraordinar. Era tocmai ca aurul, care, cu cât focul îl topește mai mult, cu atâta se face mai curat, și ori cu ce s'ar amestica își ține lustrul său.

Și geniul lui nu putu fi ascuns mult timp de lume. Numai de cât fu recunosut.

Era o adevărată glorie pentru el, că din scriitor de note, cu care lucru se ocupa la Paris, de odată își făcu un renume europén. Și asta s'a întâmplat așa. Academia de la Dijon a publicat un premiu pentru lucrarea care va răspunde mai bine la întrebarea, dacă *Științele și arta îndreptază și desvoltă morala !!*

El a răspuns *nu*; pentru-că Roma antică era mai bună de cât cé mai nouă, și pentru-că Sparta era mai morală, de cât Atena, deși locuitorii Atenei erau mai culți, mai civilizați de cât ai Spartei.

Lucrarea lui câștigând premiul, făcu o sensinție mare. Asemenea și a doua lucrare, în care tracta despre „*Causele neegalității între ómenș.*“ Și ténărul, care până acum trăia ca vai de el, care, locuia prin bordeie, când mâncat, când flămân-đind, care până acum trăia ca un vagabont, acum fu condus în cele mai înalte societăți, între cei mai mari ómenș ai aceluï secol (al XVIII) și dómnele din societatea înaltă să făliau că puteau vorbi cu el. Era o adevărată fericire a cunoște pe Rousseau, a'î asculta vorbele lui înțelepte.

Scrierile lui au sguduit nu numai Franța, ci întrégă Europa din temeliele ei, au arătat care este *lumina adevărată*, și *calea către fericirea ómenescă*. Cartea lui numită *Emil sau despre „Educațiune“* cuprinde idei cari până aci păreau a fi un viscol grozav, dar cari acum liniștiau tóte, desvoltau tóte.

Dar tóte reformele mari se primesc cu anevoe din partea stăpânilor ڃilei. Așa se întâmplă și cu reformele lui J. J. Rousseau. Pe când publicul cu idei democratice tipăria în miș de miș cartea lui numită „*Emil*,“ și-o citia în secret, considerâdo ca pâinea și lumina de tóte ڃilele, – guvernul opri tipărirea ei, și arse tóte exemplarele ce'i căđu în mână. Chiar Rousseau fu silit să părăsescă orașul Montmorenc, unde să retrăsese. Tot așa se întâmplă lui Rousseau și la Geneva unde se duse. Publicul îl adora, dar și guvernul de aci îl sili să se depărteze. Se duse la Neuchatel, dar nici aci nu putu sta mult. Trecu în Anglia, și numai atunci se putu întórce în patria sa, când jură solemn, că nu va mai scrie nimic în direcțiunea

pe care o urmărise pân'aci. Ce era scris însă, scris remase și ideile răspândite de cărțile lui în toate colțurile Europei, pregătirea calea revoluțiunii celei mari.

Pentru noi învățătorii cred că ar fi mai interesant, dacă ne am ocupa cu acea din scrierile lui care pe lângă că este mai bună, dar pentru noi este cu atât mai însemnată, cu cât é este una dintre cele mai bune cărți pedagogice. Acésta carte este cé numită „*Emil*,“ în care se află idei sublime, clare ca lumina sórelui. Dar să vedem mai ântâiū pe scurt, ce carte este acésta, pentru ce acésta carte a produs o luptă așa de grósnică în lume, și mai ales în Franța. și fără care Francezii nu deviniaū nici o dată așa de culti, și nici Napoleon nu era să fie acea ce a fost.

Acésta carte se împarte în cinci părți dintre cari în patru se vorbește despre creșterea băieților și în partea a cincia despre educația fetelor. În genere însă el critică educația din timpul său, și cu sarcasmul și satira pe care o posedă, aducea înaintea judecâții inteleginte toate defectele creșterii de atunci și slăbiciunile omenestii și după ce le sfărâmă pe toate pe rând, apoi își însiră el ideile lui cele noi.

În acea carte el combate *materialismul*; dar, pe lângă *intelegința calculătore*, protegéză și *dreptățile inimet*, dar numai cu atâta idealism, cât se pôte realiza în viață.

Citind acésta carte, ne prinde mirarea cum se pôte ca el să tracteze așa de bine despre creștere, pe când el nu s'a condus nici de cum astfel în viață. El, care atât de frumos vorbea despre iubirea de copii, despre fericirea vieții-familiare, pe care fericire o punea mai presus de toate, a luat de soție o servitóre, și și-a trimis copiii într'un asil. Cum se pôte esplica? Acésta este o taină în viața acestui om mare; precum se întâmplă să se vadă în viața ómenilor renumiți, lucru despre care nici ei însiși nu știu să și dé séma. tocmai ca și când un făcător de piese triste, un dramaturg în societate ar fi omul cel mai vesel, cea ce se întâmplă de multe ori, sau dacă voiți este ca și preotul, care, după sfârșitul predicării ar dice turmei sale să *faceți cum v'am dis, dar nu cum vedeți că fac eu!*

El nu era mulțumit de nimic, resturna totul, vorbea

contra statului și totuși el n'avea un caracter recomandabil

Voia se restórne tot ce se afla și nu avea putere să tră-escă cum se cade. Da sfat altora, și el era omul cel mai prăpădit. Și acesta este o taină, despre care degéba am întreba. Să ne gândim numai la câtă putere ar fi avut Rousseau, cât efect ar fi făcut el în lume, dacă pe lângă mintea lui cé mare ar fi avut și un caracter nobil și moral!! Destul că așa era, și dacă diamantul póte fi format din cărbuni, de ce într'un om cu caracter rău să nu póta fi o minte genială, un spirit mare! Dar la întrebările acestea ne răspunde însuși Rousseau, la începutul căr-ții sale „*Emil*.”

„*Totul e bun, când ese din mâinele creatorului; tóte sub mâna omului degeneréză; așa își începe scrierea sa „despre creștere“; apoi continuă : omul silește pământul se dea fructele altui pământ, silește pomul se de fructele altui pom, turbură și amestecă climatele, elementele și anotimpurile, își ciontește câinele, calul și sclavul său; tóte restórnă, tóte le schimbă, îi place monstruositatea, nimic nu-i place așa cum a făcut natura, chiar nici pre om, și pe acesta îl dreséză ca pe un cal și îl învêrtește după placul său, ca pe pomul grădinei sale.*“

(Va urma).

Formarea caracterului.

„Scopul principal al educații este formarea
„caracterelor energice și morale.”
(Luată din divisa revistei „*Lumina pentru toți*“)

Formați inima în acelaș timp cu inteligența, a dis marele francez Jules Simon.

S'a vorbit atât de mult despre importanța caracterului, cea ce s'a recunoscut de tótă lumea competentă, ba încă se cere chiar de la școlă ca să-și propună ca scop principal formarea caracterului copiilor pentru a da societății tineri cu un caracter bun și moral.

Cu această ocaziune, este de prisos a mai adăuga ceva și a mai vorbi despre însemnătatea caracterului : tot omul recunoște că știința încă nu ne face fericiți, încă nu ne asigură onóre și stimă, dacă caracterul este miserabil.

Cu minte mare a fost înzestrat de la natură Bacon, și multă învăță-

tură căpătase; dar cine-l va privi ca pe un model, pe el, care avea atâta egoism, în cât pentru dânsul scopul scusa toate mijlocele ? !

Un Cesar, un Napoleon nu era ôre înaintea noastră mai mare, dacă ar fi avut mai puține slăbiciuni, mai puțin egoism și despotism ? !

Și cine nu va număra între maximele de aur vorbele lui Montaigne, când ȳice: *Să vè ocupați mai mult de formarea caracterului moral, de deșteptarea virtuții în ômeni, de cât de a le umple capul cu învèțatură ? !*

În No. 7 al acestei reviste am arètat și noi împrejurările sub a cărora influință se desvòltă și se forméză caracterul în genere.

Acum vine rëndul să tractăm despre caracterul individual, și mai ales despre modul cum să urmeze învèțătorul, educatorul la munca cè mare de a forma caracterele copîi lor.

Trei mijloce sunt, cu cari ne putem servi la acest lucru : *noș înșine, instrucțiunea propriu ȳisă și pedepsele.*

Să le vedem pe rând.

I.

Știm că *vorbele mișcă și că exemplele atrag.*

La asta să se gândescămai ales învèțătorul, și numai ținènd sémă de acéstă cugetare importantă să priméscă la cariera de învèțător, de educator al poporului.

În cine sunt încuibate pasiuni, cine simte în sineși porniri din cari isvorésc slăbiciunile omenești, acela să-și dé bine sémă de cea ce face, acela dacă voește a nu fi bătjocorit în viață și blăstèmat după mórte, să nu se facă dascăl de copii.

Se cere de la un învèțător toate acele calități, cari-l face pe un om plăcut, cuviincios și onest cu un cuvènt *om de caracter.*

Este gré, dar frumósă cariera de învèțător : adică a trăi o viață întrégă în colbul școlii, în tumultul mai multor generațiuni de ômeni, a lucra în continuu și fără a avè *mulțumire* din partea acelora pentru cari ȳi-ai dat atâta ostenelă și trudă spre a'î crește, a te lupta contra slăbiciunilor societății, a te pune în conflict de multe ori chiar cu curențul social, pentru a urma sfatul *pedagogiei*, care de multe ori diferă așa de mult de viața reală, — a sèvèrși asemenea fapte este lucru grèu, pe care numai un om *bine crescut*, numai un om cu caracter adevèrat bun îl pòte împlini.

Așa este, un învèțător bun, ca și flòrea modestă care crește ascunsă în tufișul unei dumbrave, și numai când cineva rătăcește prin umbrișul dulce a dumbravei, vede, observă cât contribuie acéstă fiore pentru a face plăcută viața prin niște astfel de locuri.

Sau, ce ar fi dacă n'am avè învèțători bunii ? Unde ar rëmâné atunci educațiunea, cum s'ar desvolta științele, de la cine ar învèța atunci poporul, pe cine ar avè înaintea lui de model, dacă nu pe învèțătorii cari trãesc în mijlocul lor ? !

Se vor afla pòte unii atât de mărginiți în cât să ȳică, că în trecut, în timpurile vechi, când instrucțiunea nu era tocmai în mâinile unor

omeni speciali și învățați, a fost totuși destul de bună educațiune, și că știința și cunoștințele învățătorului față cu copiii se mărginesc la un cerc foarte mic.

Dar nu e așa : instrucțiunea de atunci nici nu se poate compara cu ce de azi, căci atunci nici vorbă nu putea fi de instrucțiune și de educațiune generală ; pentru că atunci numai o clasă a omenirii era educată, celandă parte, mulțimea, rătăcea într'un întunec, care numai după secolii a dispărut.

Și apoi nu trebuie să credem, că învățătorul numai atâta trebuie să știe, cât să învețe pe copii, și numai atât de bine educat, să fie cât îl pricep și îl pot judeca școlarii săi. El trebuie să aibă cunoștințe generale despre toate, idei sănătoase și experiențe clare și mai înainte de toate : *educațiunea de inimă*. În cât privește cunoștințele ce trebuie să aibă un învățător nu vom vorbi aci de ele : astăzi, când avem și noi o instrucțiune organizată, după modelul altor țări civilizate, nu se mai poate face învățător orî ce om scăpătat de prin alte funcțiuni, cum s'a întemplat adese orî mai de demult.

Aci vom vorbi numai despre aceea, ce se cere de la un învățător în privința morală.

Să vorbim mai întâiu despre *morală*, căci am stabilit de la capul locului, că școla trebuie să fie *biserica moralei*, de unde să iese omenii morali, școlarii cu înclinări bune. Și cum vor deveni elevii astfel, dacă învățătorul nu le va servi în această privință de model ? ! Apoi, câți copii sunt, pe cari sorta nu i a lăsat să se bucure de creșterea plină de iubire a părinților, cărora învățătorul le este isvorul de căldură, de bună creștere. ? Școla este baza viitorului, și pe ce ne vom rezima în viață, când vom pași pe terenul de luptă, dacă învățătorul nu a depus o basă puternică, dacă e numai un lustru aceea, ce au primit copiii în școlă și cum își va îndeplini misiunea învățătorul în această privință, dacă lui însuși îi lipsește ceea ce trebuie să de altora ? !

Să fie dar atât învățătorul cât și lucrarea sa străbătută de ce mai adevărată evlavie și de o morală nepătată.

Să luăm aminte, că *morală nu se poate propune* de ceea pe nesimțite trebuie să fie dobândită de omeni. Și cum ar pute-o face învățătorul, dacă el singur nu este moral ? *Exemplul atrage*, am zis, și nu vom trage la îndoială ceea, că ce ved elevii de la învățător, așa fac și ei.

Apoi dascălul nu trăește numai între copii. În multe locuri, mai ales pe la țară, toate privirile sunt atântite asupra lui ; așa dar trebuie să se poarte astfel, în cât sătenii, acest popor naiv, dar blând și cu un simț nestricat, să aibă de la cine învăța. Unde vom ajunge atunci, dacă învățătorii și preoții, acești luminători ai poporului, nu vor fi omeni cum se cade, dacă ei în loc de a lucra pentru a face omeni cu caractere morale, cu purtarea lor vor desmoraliza poporul ? !

Baza moralei este religia. Să fie dar învățătorul religios, căci fără religie și fără credință nici că ne putem închipui fapte morale care dice Plutarch *cel ce restornă religia, restornă societatea umană*.

Ne o dovedește asta chiar Istoria : Roma numai până atunci a putut fi puternică și glorioasă, până când poporul Roman a fost evlavios și moral.

Ce a devenit Franța, când Francezii au resturnat religia, a negat și a calomniat idea de Dumnezeu, și a pornit numai după ce mai rece judeca: a inteligenței, care fără simțiri mai înalte, cum este aceea a moralei, religiei tot-deauna duce pe om la perire.

Newton marele învățat englez de câte ori auzea rostinduse vorba „Dumnezeu” își arăda pălăria.

Victor Hugo, acest sora al pământului cu ultima putere a vieții sale a scris „*Cred în Dumnezeu !*”

Este așa de sublimă, așa de bună credința în Dumnezeu! Când omul ostenit de această viață trecătoare, sdruncinat de miseriile acestei lumi, când toate i-se par deșerte și goale, când se simte singur în lume, neiușit de nimeni, și în această desperată stare își poate întorche fața către Dumnezeu, se poate mângâia cu religia, cu învățăturile creștinătății.

Acastă credință ne este singurul paradis, de unde nu ne poate goni nimeni.

Oare nu ne pot servi de model faptele omenilor citați mai sus? Oare nu din faptele omenilor mari trebuie să luăm și noi încurajare de a lupta contra curentului care bântuie societatea în prezent, când din zi în zi se mărește numărul ateilor, când cu atâta ușurință se vorbește despre Dumnezeu, curent contra căruia trebuie să luptăm din toate puterile

Numai înțelegând însemnătatea acestor lucruri ne vom pute perfecționa așa de bine, în cât să putem servi de model altora, elevilor noștri.

Se cere atâta iubire, atâta căldură de la un învățator și pe acestea numai atunci le ar pute avea, când ar fi pătruns de evlavie, a cărui basă este *iubirea și blândețea*.

Educatorul să fie iubitor de adevăr. În toate lucrările lui adevărul să caute, și nici odată să nu facă nimic, ce înaintea lumii, și mai ales în școală, să nu potă justifica. Atunci de sigur și elevii cari vor eși de sub mâna lui, vor fi cei mai onești omeni.

Avem atâta trebuință de omeni *onești* în această învălmășeală a lumii, unde *interesele personale* jocă un rol așa de mare, unde de atâtea ori isbim adevărul, pentru ca să ne cruțăm pe noi, în cât cu drept cuvânt putem dice, că a câștigat *merite* acel educator, care a dat societății omeni onești.

În lucrările sale să fie perseverant. Și să nulase nici pe elevi, ca odată să facă așa, altă dată altfel; căci nu este mai urât de cât a nu fi constant în hotăririle noastre, care împrejurare apoi te face și slăbănog în viață, te face mincinos de multe ori în ochii lumii. Devii neîncredători chiar în tine însuși, în cât nici la ce mai mică încercătură nu poți lua o hotărire.

Cel mai mare merit al educatorului este să *învețe pe școlarii a trăi*. Și a trăi bine fără a fi constant, perseverant, fără a ști rezista în lupte, nu se poate.

Educatorul fiind astfel, negreșit că această calitate a lui va avea influență și asupra copiilor, adică va putea da societății oameni cari vor ști a se conduce în această învălmășeală a vieții, cari își vor simți *valoarea lor proprie* și nu se vor lăsa a fi amăgiți de acei oameni, cari caută prietegugul lor numai pentru ca să se servescă de ei.

Atunci școla va putea da vieții bărbați, oameni, cari vor ști lupta cu viața, precum luptă un stejar secular cu vânturile cele mai teribile. Niște asemeni oameni vor percurge calea spinosă a acestei vieți fără să se de înapoi nici un moment, ci vor merge cu curajul spre scopul propus și cari, dacă, în loc de fructele dulci ce sperați, după lupta lor, vor gusta din amarnica înșelăciune, nu vor desera, cari după înfrângerea speranțelor lor, nu vor sta muți, debili, ci din nou se vor apuca de luptă, și cari de o sută de ori de vor fi învinși nici după aceea nu se vor înspăimânta de viață. Aci este taina vieții, pe care de o va deslega educatorul poporului, apoi vor înceta din lume multele tânguiri, va dispărea acel scepticism din sufletul tinerimii, de care ce mai mare parte din noi suntem cuprinși și care dintr'un tiner în primăvara etății sale face un om îmbătrinit înainte de timp, un om, care, când este în flăcarea etății sale, apoi este ostent și *sătul* de viață, care cu două-șeci și doi de ani devine un sibarit la corp, gol și rece la suflet.

Atunci vor înceta dese *sinucideri*, urmările desperării.

Cât ar putea face și în această privință educatorul ! Cât poate ajuta cu vorba blândă și inspirată de iubire, conducând pe cei mici, încuragând și îmbărbătind copiii mari și pe părinții acestora, căci este dator educatorul a se face cunoscut cu nevoile sâtenilor și de a-i ajuta intru cât se poate.

Câtă stimă, iubire ar întâmpina în această lucrare a lui !

Să ne gândim numai la Pestalozzi. Cât de mult se interesa el de sora poporului, cu cât devotament își sacrifică totul pentru a ajuta pe popor.

Pentru noi el este cel mai demn de imitat. Ace nobleță sufletescă, ace iubire de oameni de va fi introdusă în popor de mai mulți educatori apoi de sigur că ziua salvării va sosi.

Educatorul să aibe totdeauna sufletul tiner și vesel. Să ne gândim numai la ce impresiune re poate face asupra copiilor dacă intră în clasă cu o față posomorâtă, se aședă pe catedră și pentru a ține liniște, începe cu pedepsa.

Educatorul să fie așa, în cât când intră în clasă, să simță toți bucurie, să se simță ca electricitat, iar nu să se témă ei de timpul școlei, ca și cum se tem cei ce-au păcătuit de ziua judecării.

Educatorul va putea ajunge la acest rezultat numai atunci când totă lucrarea lui va fi pătrunsă de *entusiasm*.

(Va urma).

PĂDĂGOGIE PRACTICĂ

Educația simțurilor. — Simțul gustului.

Știm cu toții că omul are cinci simțuri, adică *vădula*, *auđul*, *pipăitul*, *mirosul* și *gustul*. Pentru fie-care din aceste simțuri avem un organ anume. Așa pentru simțul vădului avem ochiul, pentru simțul auđului avem urechile; pentru simțul mirosului avem nările nasului; pentru simțul pipăitului avem mâinile și întrégă suprafața corpului, în fine pentru simțul gustului avem limba și cerul gurei.

Cât de folositoare sunt pentru om aceste cinci simțuri, nici nu cred că mai enevoc să o spun aci, căci fie-care știe că fără ele, omul ar fi foarte jos pus pe scara ființelor. Și pentru ca să și dé fie-care sémă mai bine despre rolul cel mare al simțurilor, n'are de cât să și închipuésca un om orb, surdomut, fără simțul mirosului, fără al gustului, ba și fără al pipăitului, și atunci va vedeca cu toți croierii și cu totă inima sa, omul va semena mai mult unui trunchiú de copac mișcător de cât unei ființe înzestrate cu minte și cu puteri intelectuale superioare celor lalte viețuitoare.

Dar cari din aceste cinci simțuri se desvóltă mai ántáiú la om?

Mai ántáiú și mai ántáiú de cât tóte se desvóltă simțul gustului și al pipăitului, pe când vădula, auđul și mirosul se desvóltă mai târđiú. Și pentru ca să dovedescă că aceste trei simțuri se desvóltă mai târđiú, n'am trebuință de nici o probă; căci or-cine știe că copilul când se naște, deși are ochi și se uită cu ei, dar nu vede nimic absolut; așa că trec câteva săptămâni până să începă a întórce ochiul dupe lumină. Tot așa este și cu auđul: copilul vine în lume cu urechile întregi, dar trebuie să trecă și mai mult timp până când copilul să póta auđi, să póta cunóște gura mă-si. Nu mai vorbesc de simțul mirosului care se desvóltă și mai târđiú, adică cel din urmă, căci trec ani chiar până când copilul începe să deosibésca mirosu bun și mirosul réu.

În ce privește însă cestiunea că simțul gustului și al pipăitului se desvóltă înainte a celorlalte, acésta éráși nu cere nici

o probă; căci toți știm că cé dintâie faptă a copilășului, când vede ziua, este un țipăt ce scóse, din cauza impresiunii ce îl face aerul asupra plămânilor și asupra suprafeței corpului, este o suferință ce o cunoște el prin mijlocirea simțului pipăirii. Tot de asemenea știm că chiar în primele zile de la naștere, el deosibește laptele mamei sale de alte lichide. Și această deosibire i o spun organele gustului, cari sînt limba și cerul gurei. Aceste organe sînt de cel mai mare folos pentru înaintea omului. Póte că dacă omul n'avea un gust așa de pretențios care să nu se mulțumescă cu or-ce fel de mîncare, nu s'ar fi silit atîta de mult ca să găsească tot felul de mijloce pentru un traiu mai bun. Acastă observare ne face să vedem că mai tótă înaintarea la care a ajuns omenirea se datorește gustului celui delicat al omului. Și acastă observare este cu atît mai dréptă, cu cât vedem că chiar în starea societății nóstre de astăzi se petrece acelaș lucru. Ba pînă și în satele nóstre se póte observa acéta. Așa s'aú vėđut unii sătenii cari, servind lung timp prin orașe s'aú obișnuit cu un traiu mai bun, aceștia dupe ce se întorc în sate, dându-și mai multă ostenelă de cât cei lalți sătenii, pentru ca să câștige mai mult spre a'și puté întâmpina cererile gustului, aú ajuns să ocupe un loc de frunte între ceilalți sătenii. Puterea simțului dea gusta deci este fórté mare servind de măsură traiului bun; căci să nu uităm că or-ce ființă omenescă fie de or-ce vîrstă, are drept la un traiu cât mai bun, la care'l împinge cerințele gustului. Dar, pentru-ca traiul să póta fi bun, se cere să fie bucate destule și bune, căci lipsa totală de bucate, saú réua lor calitate fac pe om să sufere. Măsura de mijloc dintre lipsă și dintre pré mult, se numește traiu bun. Găsirea acestei măsuri de mijloc este gré și numai gustul care ar fi primit o educațiune și anume o educațiune morală este în stare să mérgă pe acastă cale de mijloc.

„Pentru întâia periódă a vieței, natura pare că și a oprit „pe séma sa deslegarea problemei. Pruncul se satură cu plăcere dia laptele mamei sale și apoi adórme mulțumit. Dar „dacă luăm bine séma la acéstă lucrare, vedem că é nu se o- „preste totdeauna în marginile prescrise de natură. Cu tótă u- „șurința cu care stomacul seú se descarcă de pré marea încăr-

„care, copilul în lăgăn adesea suferă din cauza lăcomii sale. Când sugerează mușcătură sau prădare îl apucă nevricalelele sale durerile de stomac. Din această eeglezu Locke deduce că natura singură nu este în stare să înfrâneze lăcomia și să asigură fericirea copilului.“ Dar, în zilele noastre, un alt englez anume marele filosof Herbert Spencer, susține că natura singură poate stabili măsura care să facă fericirea omului în această lume.

Când citești pe acești doi pedagogi englezi, vezi că fie-care din ei aduce lucruri bune, însă înecate în exagerări; de aceea trebuie să ne oprim puțin asupra ideilor lor în această privință ca să alegem părțile bune ce vom găsi la amândoi și să facem din ele o regulă de conducere în privința educației gustului.

Locke voinde să desvețe pe copil de obiceiurile lui firești, a creștut de cuviință ca orele lui de hrană să nu fie regulate, dar el a socotit de neapărată trebuință să oprască pe copii de a mânca or-ce fel de lucruri; pe când H. Spencer a lăsat voce liberă de tot poftel de a mânca or-ce. Dupe credința lui Spencer, copiii lăsați în voea lor să mănânce or-ce, nu vor abusa nici odată să mănânce atât de mult sau de acele lucruri cari să le vatame sănătatea. „Lăsați copiii să își aleagă mâncările și zaharicalele ce le convine, puneți-le la dispoziția lor or-ce ar vră să mănânce fără nici o deosibire și regulă, dacă s'au bolnăvit din lăcomie, pătenia i va învăța să își facă ei însiși o măsură, astfel vorbește H. Spencer. Să ne ierte însă marele pedagog englez, D-l H. Spencer, dar ideile D-lui nu pot fi adoptate în mod absolut; căci, dacă am lăsa pe copil să mănânce or-ce ar vră și or-cât ar vră, apoi de sigur că puținii copii s'ar găsi cari să învețe minte numai din pățania lor, ba mulți chiar și-ar compromite cu totul sănătatea și viața prin lăcomie; de aceea datoria educatorilor, fie aceștia părinții sau persoane străine copiilor, datoria lor este să deosebită luare aminte simțului gustului; pentru că firea copilului se poate zăticni tot atât de mult prin lăsarea în voea sa cât și prin constrângerea, înfrânarea prădare. Când ții prădare mult de rău pe un copil de la or-ce, el își pune în necazși mănâncă afară din cale mult din or-ce găsește la îndemână. Dar și când lași pe copil să mănânce din tot ce îi cade în mână, atunci érași este rău; căci

firea omenescă fiind de felul său lacomă și apucătoare, el poate mânca din lucruri vătămătoare sau chiar din lucrurile bune poate mânca așa de mult în cât să 'și facă rău, cea ce vedem petrecându-se pe fie-care ȕi. O educațiune pré aspră a gustului face din copii niște ómenii cruȕii, ér o educațiune pré móle face din ei niște bolnăvicioși de stomac. Datoria educatorilor este să *obișnuéscă* pe copil cu o regulă care să țină pe cât se poate pentru tótă viața. Pentru copil trebuie regule pentru felul de mâncare. lucru despre care s 'aú ocupat igienisti.

Dar, când copilul este aprópe de înțárcare, trebuie óre să fie pus la masă cu párinții or nu ?

Mulți pedagogii sînt de páreré că, pánă la patru sau cinci ani, copiii sã mánánce de o parte, supraveghiați de muma sau în lipsă de o personă de încredere. Când ai vedé cum se pórtă la masă mulți copii, de sigur că ai fi de partida acestor pedagogii. În adevăr, între multe alte casuri, nu mai pot uita cea ce am vęđut ȕilele trecute într 'o familie. Eram vr 'o 13 persoane la o masă, din cari 7 eram invitați. La un cap de masă se afla un copilaș de un an și jumătate, aședat pe un scaun înalt, avénd de o parte pe un domn, ér de alta o dómnă îmbrăcată în haine scumpe. Didi, așa se chiáma copilul, începu să 'și plimbe lingura încárcată pe masă, pe haínele sale și pe ale vecinilor. Când i se făcu observațiune o asvêrli pe masă stropindune pe toți cei din dreptul lui, résturnă paharul cu vin, farfuria cu supă, ér cu mâinele sale mânjite apucă máneca vecinei, scoțénd niște țipete care 'ți dádeaú prin cap. Dupe multă stáruință, isbuti muma să potoléscă pe acest turburător, care însă nu voi să páréséscă masa. Curénd apoi Didi sáturată de bucatele ce i aú plăcut, pune mánă în taler și aruncă în vecinul m-ú, ba mai lepédă și bucătura din gură. Să te mai ții în urmă la plánsétele, țipetele și loviturele din mâini și picióre la observațiunile ce i se făceaú de párinții lui și acésta o făcea copilul încuragiat de vorbele vecinei cari o pártinea, póte numai de ochii lumii. La urma urmei Didi a trebuit să fie ridicat cu sila de la masă, căci poți înțelege că nimeni nu 'l mai suferia.

Dacă la o asemenea purtare a copilului mai adaugi că

traul familiilor nu este tocmai potrivit pentru educația fizică și morală a pruncului, că nu se poate să 'l desbășcălești cu totul, când l 'ai pus la masa tuturor; dacă mai adaugi că odată pus la masa părintescă el este amestecat în convorbiri de tot felul cari n 'ar pute să 'i fie de nici un folos intelectual nici moral, atunci trebuie să recunoști că este mai bine ca copilul în primii ani ai săi să nu fie pus la masa părintescă. Cu toate acestea, D-l B. Perez susține că copilul tot trebuie pus la masă cu părinții săi.

(Va urma).

Eniü Bälténu.

O ARUNCĂTURĂ DE OCHIÛ ASUPRA EDUCAȚIUNII

de
M. C. FLORENȚIU

Așa dar preocupăniile de căpetenie ale unei mame nu trebuie să se mărginească ca astăzi numai în a alimenta materia și a împăpușa esteriorul copiilor săi, ci a le inobila și înfrumuseța aspirațiunile fericite prin deșteptarea și ținerea neîntreruptă în viațate a inocentului și impresionabilului lor suflet. — Aci iarăși, disciplina are întâiul rol, pentru că dacă copilul nu s'a obișnuit a se crede pendinte de cei mai mari și mai încercați de cât densusul și nu va privi pe părinți sau pe învățători ca pe niște reprezentanți ai legii divine pe pământ, atunci cele mai puternice și mai atingătoare povești nu vor fi pentru el de cât un subiect de murmură și dispreț.

Ce frumoasă și minunată misiune! Ce amestec de grațioase voluptăți ve încongiură, bune mame! și cât de puțin voiți a vă folosi și a vă bucura de aceste neprețuite tesauze, din cari ați pute culege la timp singurile fructe de fericire, ce sunt date omului pe pământ — grațitudinea și iubirea fiilor voștri fericiti! Ast fel, bune mame iubiți voștri copii, conduși din légân sub imperiul stimei și respectului de cari îi veți fi nutrit de o dată cu laptele sinului vostru, nu vor mai părăsi nici o dată această prețioasă obicinuință, singură în stare a dirige pe om către fericire, făcând din el părinte bun, soț adevărat, cetățén onest și patriot desvotat. Pe când la din contra copii voștri, acest inger de grație și voluptate altă dată, privind îngrijirile vóstre ca și al orî-cărui animal către puil săi, nu vè vor da mai târziu altă valóre de cât dau aceștia părinților lor! — Și aú nu se vede pe fie-care di această injosire a omenirii?

Este dar chiar în folosul propriului vostru bine a vè sili din toate puterile să obișnuiți și să convingeți de timpuriú pe copii, că silințelè vóstre d'ale întreține corpul și spiritul în deplină sănătate, nu sunt o simplă datorie instinctivă, ce se exercităși la cele-alte creaturi ale natu-

rei, ci o nobilă și sântă aspirațiune de ale procura mijlocul prin care vor culege mai târziu fructul propriei lor fericiri, și voi pe al singurei mulțumiri că ați putut isbuti să-i conduceți aci. Atunci rațiunea lor luminându-se, inspirațiunile sufletului fortificate prin ordine și ascultare vor revărsa recunoștința și iubirea filială asupra autorilor vieții lor pe pământ. — Lucrați dar cu abnegațiune și devotament printr'o *severitate blândă* spre a menține în totă însemnătatea vorbeii imperiul disciplinei în copii, dacă voii a vă bucura de fericirea lor și mângâierea bătrânețelor vostre.

Dar poté ni se va dice: — Prin ce mijloce, prin ce secret va pute rezista o mamă, pentru interesul unui asemenea scop, în contra acelor torente de lacrimi ce varsă copilul său contrariat în plăcerile sau ambițiunile lui? Mai înainte de toate să vedem ce sunt acele lacrimi la copii. — Un înțelept a dis: — „*Durerea sa și lacrimile în sufletele tinere sunt ca acele picături de rouă, cari să ved dimineața pe floră; o singură rază a soarelui este destul spre a le seca, și o suflare a zefirului spre a le scutura!*“ Acastă durere atât de poetic descrisă, se arată mai tot-d'a-una prin cele mai atingătoare lacrimi, făcând adesea pe copilul, ce le așteptă efectul, să useze de dănsule cu cé mai abilă iscusință spre a exercita imperiul său asupra tuturilor celor ce 'l incongioră.

Aceste lacrimi însă, trebuie a ști că nu vin tot-d'a-una la copil din aceeași cauză sau origine: unele nu sunt de cât isvorul unei indignațiuni sau îndărătnice predispozițiuni, iar altele denotă o suferință fizică sau o adevărată căință a copilului. Este dar de cé mai mare necesitate ca o mamă să se siléască a cunoște cauză acelor lacrimi, spre a pute să caute remediul cuvenit. Și pentru a veni aci, nu trebuie de cât o deșteptăciune sau agerime de spirit — și toate mamele au acest fericit dar

Lacrimile de întăia natură se cunosc cu înlesnire după aer, privire și înfățișare sau tonul vocii ce le escită, și cari corespund cu vorbe sau acte vinovate! Ele trebuiesc reprimite ca urite și triste predispozițiuni. Cele de a doua categorie, provin mai cu deosebire la fete, din excesiva simțibilitate a constituțiunii lor nervose, care le face a vârsacu abundanță torente de lacrimi, adesea chiar fără cauză bine cuvântată! Remediul cel mai lesne și mai nemerit spre a corige un asemenea defect, consistă în a disimula un aer indiferent, lăsând pe copil în neobservare, spre a 'l înlesni timpul să se liniștescă, căci la din contră, dacă v'ați încerca să 'l mângăeți, nu ați pute ajunge la alt rezultat de cât a 'l turbura și mai rău escitându 'l și mai mult slăbiciunea; precum și dacă l'ați mostra, n'ați lucra de cât cu cé mai aspră și inumană nedreptate. Niște asemenea cruțări bine dirigate, unite la rațiunea ce aduce anii, vor corige și produce asupra acestor slabe temperamentele o simțită îmbunătățire, scutind societatea de acele afecțiuni ce se ved în mulțime de femei, între altele, pentru căni, pisici etc., și cari nu denotă de obicei de cât uscăciunea și miseria sufletului lor!.

Cât despre lacrimile, ce nasc mai târziu din pretențiunii silite ale stu-

dilor, ele merită din toate punctele de vedere a fi menajate cu multă înțelepciune și indulgență. Acei părinți, cari nu s'au silit a pătrunde în secretul naturii umane, și în ambițiunea lor pretind prin rigore, de la orî-ce copil să corăspundă în toate studiile și cu iluziunile lor păcătuese în contra moralei și a dreptății divine, care a regulat armonia și basa progresului prin înțelepă distribuțiune a abtitudinelor. Facultatea de a învăța cu înlesnire nu este nici atât de prețioasă, nici atât de neapărată pe cât ne putem închipui. *O memorie, care adună și reține vorbele, a dis un înțelept, este tocmai ca o oglindă, care răsfîrînge obiectele ce i se presintă, și orî-cine le vede, le pricepe, afară de dînsa, care nu înțelege nimic!* Pe când munca lentă și anevoioasă este mai preferabilă ca mai solidă; căci, de și memoria se întimplă a suplini câte odată lipsa spiritului, dar lasă să se vedă numai decât slăbiciunea inteligenței neglijate prin favorea acelia. Mai putem încă observa că un caracter violent sau nestatornic, de și nu se va pute schimba cu totul în calități cari să strălucască în totă putere cuvîntului răbdare, dar prin ordine și moderațiune se va tempera foarte mult. Asemenea un caracter neglijent sau leneș, se va modifica eminent prin încurajare și exercițiu

Se pôte dar înțelege de ce mare interes este ca o mamă să fie pîtrunsă de criteriul acestor verități, spre a pute ține o adevărată socotă de progresul real al copiilor săi. Ț trebuie a se sili să câștige acea luminată și înaltă pozițiune, de unde să pôtă schimba ambițiunea orbă într'o justă și nobilă acțiune, spre a pute dirige pe copil să ajungă la culmea progresului ce le este permis de aptitudinea lor naturală. O mamă, după ce mai întîiu se va fi pîtruns pe deplin de aplicările său naturalul copilului, trebuie a ști să lucreze cu o viue stăruință la înbunătățirea moralului său; și chiar când efectele ar păre departe de speranța și sacrificiile ei, să nu dispereze sau să discorageze pe copil, ci să cugete că reformele cele mari se aduc cu timpul de către etate. — Și ce! nu vedem noi ore pe toate zilele gusturile și inclinările copiilor schimbându-se în adolescență, cele bune, când au fost neglijate, în rele; și cele rele când au fost urmărite și combătute de apröpe în bune?

Ast-fel, nobile mame, imperiul acestor regi ai inimii vöstre, *speranța viitorului!*.. pe cari Dumnezeu i-a încredințat îngrijirilor și dragostei vöstre, și pentru cari sunteți răspundătoare către *El* și societate, nu deinde decât numai de voința vöstră, dacă vö veți pătrunde de datorie și veți repeta neîncetat: „Acești îngeri, cari ne surid și ne numesc *mamă*, vor fi mai târziu judecătorii noștri cei mai aspri, cari neuitând nimic din ce au vădüt și încercat, ne vor stima și iubi după cum ne vom fi îndeplinit sfînta noastră datorie de educătoare.“

Dacă această idee vö va predomina, ținöndu-vö tot-d'a-una spiritul în impresiune, spre a vö face să vö vedeți *seriosul* în rolul vostru matern, atunci vö veți feri a mai face, după cum obicînuiti astăzi, din copii vöștri numai niște păpuși de modă sau niște savanți prematuri, spre a vö lingüși amorul vostru propriu; ci iubindu-i ca adevărate mame, veți lucra

pentru fericirea lor și folosul *marei familii umane*. Apoi mai târziu virtutea, ce le veți fi inspirat, va face bucuria și orgoliul sufletului vostru, transplantat în copii voștri... Pe când neglijența ca și instrucțiunea pre-grăbită, nu vor face decât a seca și usca arborele în primi sei ani... Un arbore ca se p^otă face fructe, trebuie ca seva să circule liber, și florile lui, cari sunt *surisul plantei*, să se desvolte în bucurie și voluptate!..

Înainte de vârsta studiilor serioase trebuie a se esersa memoria copiilor. Acest exercițiu însă, caută a fi mai mult o distracțiune decât o muncă. Și spre acest scop nu se va alege decât un stil simplu și povestiri plăcute, cari să-i atragă, fie în versuri sau în prosă. Copii în genere au multă memorie, dar această memorie este instinctivă, în care voința și inteligența nu iea^u nici o parte. Lăsați în voie, ei nu înv^êtă decât literile sau vorbele, și nici odată sensul sau conținutul subiectului. De aci provine puținul interes ce dau ei studiului, și anevoințele ce încercă t^ote mumele în dorința de a obține de la d^enși plăcerea și atențiunea pentru învățatură. Atunci ele se irită și i pedepsesc; copilul plânge, se înd^êrnicește și ia studiul în desgust.

Acest desgust către studiu este cel mai mare r^êu la copil, făc^end din cele mai încântătoare lecțiuni ce mai penibilă lab^ore. Dar cum să se evite un așa mare r^êu? Sîndu-v^e a căuta și a da copilului din primele lecțiuni bucăți scurte, interesante și plăcute, cari să-i mom^esacă gustul. Asemenea lecțiuni însă, să nu conțină nici odată idei mai presus de înțelesul copilului, nici să fie mai întinse de cât ai dori el să le aibă. Și înainte de a le înv^êta, să-i puneți a le citi, asigurându-v^e dacă le înțelege sensul și espresiunea, și la din contră să-i explicați cu răbdare și chiar cu distracțiune tot ce nu va fi putut pricepe. Apoi când citește sau reciteză, să-i țineți strict de natural, depărtând ori-ce ton afectat sau gângăvit, obicuinindu-l a r^onnnța deslușit și limpede fie-care vorbă. Lectura sau recitațiunea terminată, convorbiți cu el în chipul cel mai simplu și mai bine voitor, asupra tutulor celor ce a spus, spre a vă încredința dacă înțelege pe deplin copriusul acelor lecțiuni.

Câte-va linii studiate ast-fel, prețuesc pentru copil de miⁱ de ori mai mult de cât lungi bucăți recitate numai de memorie. Și spre a vă încredința despre această, încercați singure, la etatea în care vă aflați, a înv^êta o bucată într'o limbă ce n'o înțelegeți, și veți ved^e dacă n'aruncați cartea mai înainte de a cun^oște câte-va linii.—A împovăra memoria cu vorbe și frase neînțelese, nu este a o esersa, a o îmbogăți, ci a o osteni a t^âmpi pe copil; pentru că omul nu este un vas gol, pe care căută să-l umplem cu vorbe, cu materii de învățăm^ent; ci o ființă intelectuală, nețin^end nimic din ce nu înțelege ¹⁾

Se mai observă încă acest defect la unele mume: — Dacă veți înv^êta bine lecțiunea, dic ele, copilului, te voi^u r^esplăti; iți voi^u da cutare sau

¹⁾ Unii au comparat pe om cu un cămin care trebuiește încălzit.

cutare lucru! — O asemenea procedare n'ar însemna ôre în mintea copilului, că pretindeți de la el o lucrare anevoioasă și neplăcută, care îndeplinită merită răsplată? N'ar însemna a încurajia două uricioase defecte — lenea și lăcomia? Dar zicându'î: — îți voi citi ceva prę frumos, și dacă vei fi cu minte, te voi învăța și pe tine, spre a'ți procura plăcuta ocaziune de a recita și tu acęsta tatălui tęu, care te iubeste.

O ast-fel de metodă, ce țițeți! n'ar fi preferabilă, dezvoltând de o dată în copil două nobile calități — dorința de studiu și iubirea filială? — A considera ca greutate saũ muncă aspră tot ce este impus, fie chiar ceea ce este mai folositor și mai plăcut, și a găsi lesnicios tot ce este mai anevoe și mai ostentor, este secretul cel mai natural la om. Și nimic nu este mai natural ca copilul. S'aũ vedut copii neascultători saũ ręu obicinuiți, vęrsând adevęrate lacrimi de disperare, numai că li impusese să mănće din bucatele cele mai plăcute lor!

Vedeți dar, bune mame, că totul nu depinde decăt de la ideia ce'și face cine-va. Usați dar de tot ce e nobil și frumos, însă nu abuzați, căci copilul este cel mai abil observator, și din momentul ce tactica vóstră i-ar fi descoperită, nu veți mai produce nici un efect bun asupra lui. — Dar ce vę trebuie în acęsta? O fermă voință, și cu minunele adevęratei vóstre iubiri materne, și atunci lacrimile vor dispere, înlocuindu-se prin drăgălașe și încântătoare surisuri!..

Dar terminând aceste puține dise despre disciplina copiilor în familie, trebui-va ôre să țițem două vorbe și despre menținerea ei în școlă? Cum însă să motivăm acęsta? Spune-vom colegilor noștri că unul din mijlocele cele mai nemerite este și venirea regulată la clasă, și pe lângă acęsta, menținerea lor la cé mai înaltă demnitate în fața elevilor și în tóte împregiurările vieții, spre a avę copilul un model de imitat? Dar acęsta o știũ colegii noștri, și n'aũ necesitate de spusele nóstre."

Ăci ne oprim cu reproducerea acęstei lucrări a d-lui Florențiu, recomandând fie-cărei persóne care citește revista nóstră ca să citească și recitească de mai multe ori acest studiu pedagogic reproduș de noi, căci cu cât îl vor citi de mai multe ori cu atât mai interesant îl vor găsi.

Redacția.

Maxime culese din dogmele vechilor înțelepți.

Cel mai bun cărmaciũ al ómenilor e drępta lor rațiune, pe care trebuie s'o consulte, în or-ce împrejurare.

Cetățenii se supun bucuros legilor, ce sunt făcute prin a lor înțelegere.

Mai mult temeiu să punem pe onestitate, de cât pe jurământul cui-va,

Cel mai nemerit mijloc de a respinge o injurie este a o da uitării.

Cine n'a învățat a se supune să nu cerce a porunci. *Solon.*

Păstrați-vę amicii, dar purtați-vę cu ei ca și când ar fi să vę devie și inamic, iar cu inamicii purtați-vę ast-fel, ca și când ar fi să devie amic.

Nimic mai plăcut de cât timpul și nimic mai ascuns de cât viitorul.
Rar se cuvine a ne împrumuta de la amici.

Când voiți să faceți ceva, nu vă laudați, căci de nu veți reuși, rușine va fi.

Victoriile cele mai laudabile sunt cele câștigate fără vărsare de sînge și statul atunci e bine guvernat, când cei de la cîrmă se supun legilor, mai naintea celorlalți cetățeni. *Pitacus.*

Statul e o asociație de ființe egale, căutând în comun o existență fericită și cât s'ar pute mai ușor de dobândit.

Omul e mai nainte de toate cetățenul universului.

Pentru ca legile să fie folositoare și drepte, trebuiesc făcute de reprezentanții întregii națiuni.

Siliți-vă să plăceți tuturilor; de veți reuși veți găsi o mulțime de plăceri în cursul vieții.

Când sunteți tineri siliți-vă să dobîndiți înțelepciune; acesta vă face mîngăere la bătrînețe. *Periandru*

LITERATURA POPULARA

Din colecțiunea lui N. Andreescu din Poenărele, Muscel.

Descântec de junghiu ¹⁾

Maica sf. Maria
De diminătă se scula
Doi boi frați, negri înjuga.
Voi doi boi frați
Să venați,
Să'l adunați,
Pîn' lóte vinele,
Prin toate închieturile,
Prin rînză,
Prin osânză,
Prin creirii capului,
Prin sgârciul nasului,
În fața obrazului.
Să'l venați,
Să'l adunați,
Să'l dați jos;
Să'l înjunghiu,
Cu cuțitu,
Domnului Christos,
Să rămână curat,
Și luminat,
Ca argintul strecurat.

1884 August 13

¹⁾ Se descântă în rachiú și să bea, sau în b... de vită cornută se cobe și cu ea astfel se oblojește partea ce suferă.

Descântec de speriat ¹⁾

I... de diminătă se scula
Și pleca pe cale, pe cărare;
Se întâlni, înainte îl eși,
Două culioice,
Bróște cu broștoice,
Șerpi cu șerpóice,
Turturele rupturile,
Cu cés rēu cu speriat
Prin tálpile piciórcilor a intrat,
I... plänge și se vaită,
Maica din cer că auzia
Pe scară de argint se cobora,
În cârje de aur se sprijinea
Tac! I... nu plängea nici te vaita
Că la N... te oiú ducea
Și teo dăscânta,
Și'î rămânea curat
Luminat
Ca argintul strecurat.

D. Ștefănescu,

(învătător la com. Grindu, Ialomița)

1884 August.

¹⁾ Se descântă în vin, apoi vinul descântat îl va fierbe cu tămăie, pieper și rășină

Ghicitori adunate din gura sătenilor

de Dumitru Trifulescu, Invățător în comuna Ogrezeni Județul Ilfov.

<p>1. Sub pădurea grămădită
Șiade lumea învelită
Ziua de sóre fugită
Nóptea de lună pitită.</p> <p>2. Două rătășóre
Călugăricióre,
Pe unde mergea
Malul se surpa</p> <p>3. Pe cémare nourată
Vine-o fiară 'ncornorată
De meșteri streini lucrată
Suflet n'are suflet duce
De pământ nu se atinge</p> <p>4. Sunt cercel cu tórtă
Dar om nu mă pórtă
Însă mă agată
La casă în față</p> <p>5. Ce trece prin sat
Și câini nu latră?</p> | <p>6. Ce fiară 'ncornorată
Umbă cu gura căscată
Si nu mai cu limba rămă
Tot restórnă și dărámă ?</p> <p>7. Óse n'are nici aramă,
Însă ósele sfărámă</p> <p>8. Corpul capul mî-e tot una
P'un picior stau tot d'auna
Cămășî am nenumărate
Și le port tóte înbrăcate.</p> <p>9. Buturugă uscată
O ridic în cărcată
Si o las descărcată.</p> <p>10. În pădure am născut
În pădure am crescut
La târg cum m'a aduns
Judicător m'a pus.</p> <p>11. Trupu îmi bagă în casă
Și capu afară îmi lasă.</p> |
|---|--|

Deslegarea șaradelor, aritmogrifului și cuvântului pătrat
din No. 7 al acestei reviste.

Șarada I este: **Tabac—Aba—Ac.**

Șarada II este: **Ar—Țar—Arțar.**

Aritmogriful este :

G	George	E
E	Eh	H
O	Ostatic	C
R	Roma	A
G	Glas	S
E	Elena	A

Cuvânt pătrat este :

L	A	M	A
A	C	E	L
M	E	R	E
A	L	E	I

Persónele cãri au deslegat esacte șaradele sint : D-l C. I. Stamatescu,

din școlă normală de la Sf. Ecaterina. D-l M. Mirinescu, din Bucuresci; D-l G. Proistosescu, din Mioveni, Muscel; D-nii N. I. Ghinescu și I. N. Ștefănescu, din Jugur, Muscel; D-l C. Mihăescu, din Măgurele, Ilfov; D-l Victor A. Bacaloglu din București; D-na Maria Teodorescu, și D-l Ștefan Teodorescu din Buftea, Ilfov; D-na Petrica Mateescu, Directoare de școlă, București; D-l Theodor Nicolantin, R. Vâlcé.

Persoanele cari au deslegat esact artimogriful și cuvântul pătrat sint D-l C. I. Stamatescu, normalist de la Sf. Ecaterina; D-l Theodor Nicolantin, R. Vâlcé; D-na Maria Teodorescu, și D-l Ștef. Teodorescu, Buftea, Ilfov;

Sarada I

(de D-l C. Mihăescu, Măgurele, Ilfov).

Intreg citit, mă găsiți
 Vara, chiar unde na doriți.
 Plantă sint, dar știți de care?
 Dintre cele mari ș'amare.
 Iar în două de mă'mpartți,
 Prima la pronumii s'o cați;
 Dar secunda, eă ți o dic,
 E un mare deă antic,
 Și invers, dacă citiți,
 Prima, plantă o găsiți,
 A doa pronume'n dativ
 Unit c'un acusativ.

Șarada II

(de D-l I. Mirea din Socetu [Néga] jud. Teleorman)

Intreg de mă veți ceti,
 Indată veți dovedi
 Un lucru de 'ndreptare
 Mulțumind pe or-care.

Partea primă va arăta,
 Căutând a deslega,
 Față lină surișend,
 Veselie indicând.

A doa de vreți s'affați,
 Cătați din sat să eșiți.
 Dar mult nu vă depărtați,
 Că 'n țarină o găsiți.

La a doua de ve'i pune
 O consună la început,
 Un lucru o să vă spună
 Ascuțit și de bătut.

AVIS. Onorabilele persoane cari primesc revista : *Lumina pentru toți* sânt rugate să achite abonamentele.

EDUCAȚIUNEA

PENSIONAT DE BĂEȚI

AL LUI

— **ENIŪ BĂLTÉNU** —

Calea Moșilor, No. 138.

BUCUREȘTI

BCU Cluj / Central University Library Cluj

In acest pensionat se primesc scolari

Interni, Externi și Demi-interni pentru
clasele **Primare, GIMNASIALE și Comerciale**

De la 25 Noembrie a început să funcționeze grădina de copii (școla maternă pentru copii mici de la 3—6 ani).

Acest pensionat este situat în poziția cea mai sănătoasă a capitalei, aproape de școla comercială, de liceul Matei Basarab, de gimnaziul Lazăr.

Acest pensionat **a probat cu fapte**, anul trecut, să știe să 'și facă datoria în conștiință. Scolarilor cari au terminat clasele primare, li s'au dat atestate de la școlile statului, fără să rămână nici unul repetent. Scolarii gimnasiali și comerciali au urmat cursurile la școlile publice, unde au și depus examenele, fără ca nici un scolar gimnasial, înscris în regulă, să rămână repetent, ba încă unii au luat premii.

Scolarii sunt obligați să vorbescă tot dauna în limba **germană și francesă**, în care scop s'au angajat persoane anume cu contract în regulă. Pentru îngrijirea copiilor mici s'a angajat o damă germană.